

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

kṛṣṇayajurvēdīya taittirīya brāhmaṇē
॥ *prathamāṣṭakē pañcamah praśnaḥ* ॥

This document has been prepared by
Sunder Kidāmbi
with the blessings of
śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan
His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ prathamāṣṭakē pañcamah praśnaḥ ॥

agnēḥ kṛttikāḥ ।

śukraḥ parastājyōtiravastāt ।

prajāpatē rōhiṇī ।

āpaḥ parastādōṣadhayō'vastāt ।

sōmāsyēnvakā vitātāni ।

parastādvayāntō'vastāt ।

rudrasyā bāhū ।

mṛgayavaḥ parastādvikṣārō'vastāt ।

adityai punarvasū ।

vātāḥ parastādārdramavastāt ॥ 1 ॥

bṛhaspatēstiṣyāḥ ।

juhvataḥ parastādyajamānā avastāt ।

sarpāṇāmāsrēṣāḥ ।

abhyāgacchantāḥ parastādabhyānṛtyāntō'vastāt ।

pitṛṇāḥ maghāḥ ।

rudantaḥ parastādapabhraḡśō'vastāt ।

Please let us know of any errors in this text.

aryamṇah pūrvē phalgūnī |
jāyā parastādṛṣabhō'vastāt |
bhagasyōttarē |
vaḥatavaḥ parastādvahamānā avastāt || 2 ||

dēvasya saviturhastah |
praśavaḥ parastāthsaniravastāt |
indrasya citrā |
ṛtaḥ parastāthsatyamavastāt |
vāyōrniṣṭyā vratatiḥ |
parastādasiddhiravastāt |
indrāgniṣṭyōrviśākhē |
yugāni parastātkṛṣamāṇā avastāt |
mitrasyānūrādhah |
abhyārōhatparastādabhyārūḍhamavastāt || 3 ||

indrasya rōhiṇī |
śṛṇatparastātpratiśṛṇadavastāt |
niṛṛtyai mūlavarḥaṇī |
pratibhañjantah parastātpratiśṛṇantō'vastāt |
apāḥ pūrvā aśādhah |
varcaḥ parastāthsamitiravastāt |

viśvēśāṃ dēvānāmuttarāḥ |
abhiḥjayātparastādabhiḥjitamaṣvastāt |
viṣṇōḥ śrōṇā pṛcchamānāḥ |
parastātpanthā aṣvastāt || 4 ||

vasūnāg śraviṣṭhāḥ |
bhūtaṃ parastādbhūtiravastāt |
indrāsya śatabhiṣak |
viśvavyācāḥ parastādvīsvakṣītiravastāt |
ajasyaikāpadaḥ pūrvē prōṣṭhapadāḥ |
vaiśvānaram parastādvaiśvāvasaṣvamaṣvastāt |
ahērbudhniyaṣyōttarē |
abhiṣiñcantāḥ parastādabhiṣuṇvantō'vastāt |
pūṣṇō rēvatī |
gāvāḥ parastādvāthsā aṣvastāt |
aśvinōraśvayujau |
grāmāḥ parastāthsēnā'vastāt |
yamasyāpabharāṇīḥ |
apakarṣāntāḥ parastādapavahāntō'vastāt |
pūrṇā paścādyattē dēvā adādhuḥ || 5 ||

ārdramaṣvastādvahamānā aṣvastādabhyārūḍhamavastātpanthā
aṣvastādvāthsā aṣvastātpañcā ca || 1 ||

yatpuṇyaṃ nakṣatram |
tadbaṭ kurvītōpavyuṣam |
yadā vai sūryā udēti |
athā nakṣatram naiti |
yāvati tatra sūryō gacchēt |
yatra jaghanyaṃ paśyēt |
tāvati kurvīta yatkārī syāt |
puṇyāha ēva kūrutē |
ēvaḡ ha vai yajñēṣuṃ ca śatadyumnam ca māthsyō
niravasāyayāñcakāra || 6 ||

yō vai nakṣattriyam prajāpātim veda |
ubhayōrēnam lōkayōrviduḡ |
hastā ēvāsyā hastāḡ |
citrā śirāḡ |
niṣṭyā hrdayam |
ūrū viśākhē |
praṭiṣṭhā'nūrādhāḡ |
ēṣa vai nakṣattriyāḡ prajāpātiḡ |
ya ēvaṃ veda |
ubhayōrēnam lōkayōrviduḡ || 7 ||

asmiggścāmuṣmiggśca |
yāṃ kāmāyēta duhitaraṃ priyā syāditi |
tāṃ niṣṭyāyāṃ dadyāt |
priyaiva bhāvati |
nēva tu punarāgacchati |
abhijinnāma nakṣātram |
upariṣṭādaṣādhānām |
avastācchrōṇāyai |
dēvāsuraḥ samyattā āsanṇ |
tē dēvastasminnakṣātrē'bhyaḥ jayanṇ || 8 ||

yadabhyajayanṇ |
tadabhijitō'bhijittvam |
yaṃ kāmāyētānapajayyaṃ jāyēditi |
tamētasminnakṣātrē yātayēt |
anapajayyamēva jāyati |
pāpapārājitamiva tu |
prajāpatiḥ paśūnāsṛjata |
tē nakṣātram nakṣātramupātiṣṭhanta |
tē samāvanta ēvābhavanṇ |
tē rēvatīmupātiṣṭhanta || 9 ||

tē rēvatyāṃ prābhavann̄ |
tasmādrēvatyāṃ paśūnāṃ kūrṅvīta |
yatkiṃ cārṅvācīnaḡ sōmāt̄ |
praiva bhāvanti |
saḡlilaṃ vā idamāntarāsīt̄ |
yadatāran̄ |
tattārākāṅṅāṃ tārakaṅtvam |
yō vā iha yajātē |
aṃuḡ salōkaṃ nakṣatē |
tannaḡṣat̄trāṅṅāṃ nakṣat̄traṅtvam || 10 ||

dēvaḡḡhā vai nakṣat̄trāṅṅi |
ya ēvaṃ vēdā |
ḡḡhyēva bhāvati |
yāṅṅi vā imāṅṅi p̄rthivyaścitrāṅṅi |
tāṅṅi nakṣat̄trāṅṅi |
tasmādaślīlanāmagḡścitrē |
nāvāsyēṅṅa yajēta |
yathā pāpāhē kūrūtē |
tādḡḡḡva tat |
dēvaṅṅakṣat̄trāṅṅi vā aṅṅyāṅṅi || 11 ||

yamanakṣattrāṇyanyāni |
kṛttikāḥ prathamam |
viśākhē uttamam |
tāni dēvanakṣattrāṇi |
anūrādhāḥ prathamam |
apabharāṇiruttamam |
tāni yamanakṣattrāṇi |
yāni dēvanakṣattrāṇi |
tāni dakṣiṇēṇa pariyaṅti |
yāni yamanakṣattrāṇi || 12 ||

tānyuttarēṇa |
anvēṣāmarāthsmēti |
tadanūrādhāḥ |
jyēṣṭhamēṣāmadhiṣmēti |
tajjyēṣṭhaghni |
mūlamēṣāmarṣkṣāmēti |
tanmūlavarṇāṇi |
yannāsāhanta |
tadaśādhāḥ |
yadaślōṇat || 13 ||

tacchrōṇā |
yadaśṛṇōt |
tacchraviṣṭhāḥ |
yacchaṭamabhiṣajyanḥ |
tacchaṭabhiṣak |
prōṣṭhapadēśūdāyacchanta |
rēvatyāmaravanta |
aśvayujōrayuñjata |
apabharāṇiṣvapāvahanḥ |
tāni vā ētāni yamanakṣattrāṇi |
yānyēva dēvanakṣattrāṇi |
tēṣu kurvīta yatkārī syāt |
puṇyāha ēva kūrutē || 14 ||

caḡāraivam vēdōbhayōrēnam lōkayōrvidurajayanrēvatīmupātiṣṭhanta
nakṣattratvamānyāni yāni yamanakṣattrāṇyaślōṇadyamanakṣattrāṇi
trīni ca || 2 ||

dēvasyā savituh prātaḥ prāsavaḥ prāṇaḥ |
varuṇasya sāyamāsavō'pānaḥ |
yatpratīcīnam prātaṣṭanāt |
prācīnaḡ saṅgavāt |
tatō dēvā aḡniṣṭōmam nirāmimata |

tattadāttāvīryam nirmārgah |
mitrasyā saṅgavaḥ |
tatpuṇyam tējasvyahāḥ |
tasmātarhi paśavaḥ samāyanti |
yatpratīcīnaḡ saṅgavāt || 15 ||

prācīnam madhyandināt |
tatō dēvā ukthyam nirāmimata |
tattadāttāvīryam nirmārgah |
brhaspatērmadhyandinaḥ |
tatpuṇyam tējasvyahāḥ |
tasmātarhi tēkṣṇiṣṭham tapati |
yatpratīcīnam madhyandināt |
prācīnamaparāhṇāt |
tatō dēvāḥ ṣoḍaśinaḡ nirāmimata |
tattadāttāvīryam nirmārgah || 16 ||

bhagāsyāparāhṇah |
tatpuṇyam tējasvyahāḥ |
tasmādaparāhṇē kumāryō
bhagāmicchamānāścaranti |
yatpratīcīnamaparāhṇāt |

prācīnaḡ sāyāt |
tatō dēvā ātirātram nirāmimata |
tattadāttāvīryam nirmārgah |
varuṇasya sāyam |
tatpuṇyam tējasvyahah |
tasmātarhi nāṅrtam vadēt || 17 ||

brāhmaṇō vā aṣṭāvīḡsō nakṣātrāṇām |
samānasyāhnaḡ pañca puṇyāni nakṣātrāni |
catvāryāślīlāni |
tāni navā |
yaccā parastānnakṣātrāṇām yaccāvastāt |
tānyekādaśa |
brāhmaṇō dvādaśah |
ya ēvaṃ vidvānsamvathsaram vrataṃ carāti |
samvathsarēṇaivāsyā vrataṃ guptaṃ bhāvati |
samānasyāhnaḡ pañca puṇyāni nakṣātrāni |
catvāryāślīlāni |
tāni navā |
āgnēyī rātriḡ |
aindramahah |

tānyēkādaśa |

ādityō dvādaśah |

ya ēvaṃ vidvānsaṃvathsaraṃ vraṭaṃ carāti |

saṃvathsarēṇaivāsyā vraṭaṃ guptaṃ bhāvati || 18 ||

saṅgavāthṣōḍaśinaṃ nirāmimataṃ tattadāttāvīryaṃ nirmārgō
vādēdbhavati samānasyāhnaḥ pañca puṇyāni nakṣatrānyaṣṭau
ca || 3 ||

brahṃavādinō vadanti |

kati pātrāṇi yajñaṃ vāhantīti |

trayōdaśēti brūyāt |

sa yadbrūyāt |

kastāni nirāmimītēti |

prajāpatīriti brūyāt |

sa yadbrūyāt |

kutastāni nirāmimītēti |

ātmanaḥ iti |

prāṇāpānābhyāmēvōpāgśvantaryāmau nirāmimīta || 19 ||

vyānādūpāgśusavaṇam |

vāca aindravāyavam |

dakṣakratubhyāṃ maitrāvaruṇam |

śrōtrādāśvinam |
cakṣuṣah śukrāmanthinau |
ātmanā āgrayaṇam |
aṅgēbhya ukthyām |
āyūṣō dhruvam |
praṭiṣṭhāyā ṛtupātrē |
yajñam vāva taṃ prajāpatir_nirāmimīta |
sa nirmitō nāddhriyata samāvliyata |
sa ētānprajāpatirapivāpānāpaśyat |
tānnirāvapat |
tairvai sa yajñamapyāvapat |
yadapivāpā bhavānti |
yajñasya dhṛtyā asaṃvlayāya || 20 ||

upāgsvantaryāmau nirāmimītāmimīta ṣaṭ ca || 4 ||

ṛtamēva pāramēṣṭhi |
ṛtaṃ nātyēti kiṃ caṇa |
ṛtē sāmudra āhitaḥ |
ṛtē bhūmiriyagg śritā |
agnistigmēnā śōciṣā |
tapa ākrāntamuṣṇihā |

śirastapasyāhitam |
vaiśvānarasya tējāsā |
ṛtēnāsyā nivārtayē |
satyēna parivartayē || 21 ||

tapāsā'syānūvartayē |
śivēnāsyōpāvartayē |
śagmēnāsyābhivartayē |
tadṛtaṃ tathasatyam |
tadvraṭaṃ tacchakēyam |
tēnā śakēyaṃ tēnā rādhyāsam |
yadgharmaṃ paryavartayat |
antānṛthivyā divaḥ |
agnirīśāna ojasā |
varuṇō dhītibhiḥ saha || 22 ||

indrō marudbhiḥ sakhībhiḥ saha |
agnistigmēnā śōciṣā |
tapa ākrāntamuṣṇihā |
śirastapasyāhitam |
vaiśvānarasya tējāsā |
ṛtēnāsyā nivārtayē |

sa₂tyēna₂ pa₂ri₂va₂rtayē |
ta₂pa₂sā₂'syā₂nū₂va₂rtayē |
śi₂ve₂nā₂syō₂pā₂va₂rtayē |
śa₂gmēnā₂syā₂bhi₂va₂rtayē || 23 ||

ta₂dṛ₂ta₂ṃ ta₂thsa₂tya₂m |
ta₂dvrā₂ta₂ṃ ta₂cchā₂kē₂ya₂m |
tē₂na₂ śa₂kē₂ya₂ṃ tē₂na₂ rā₂dhyā₂sa₂m |
yō a₂syā₂ḥ pṛ₂thi₂vyā₂stvā₂ci |
ni₂va₂rtayā₂tyō₂ṣā₂dhi₂ḥ |
a₂gni₂rī₂śā₂na₂ o₂ja₂sā₂ |
va₂ru₂ṇō dhī₂tibi₂ḥ sa₂ha |
in₂drō ma₂ru₂dbhi₂ḥ sa₂khib₂hi₂ḥ sa₂ha |
a₂gni₂sti₂gmē₂na₂ śō₂ci₂ṣā₂ |
ta₂pa₂ ā₂krā₂nta₂mu₂ṣṇi₂hā || 24 ||

śi₂ra₂sta₂pa₂syā₂hi₂ta₂m |
vai₂śvā₂na₂ra₂syā₂ tē₂ja₂sā₂ |
ṛ₂tē₂nā₂syā₂ ni₂va₂rtayē |
sa₂tyēna₂ pa₂ri₂va₂rtayē |
ta₂pa₂sā₂'syā₂nū₂va₂rtayē |
śi₂ve₂nā₂syō₂pā₂va₂rtayē |

śagmēnāsyābhivārtayē |
tadr̥taṃ tathsaṭyam |
tadvraṭaṃ tacchakēyam |
tēnā śakēyaṃ tēnā rādhyāsam || 25 ||

ēkaṃ māsamudāsṛjat |
paramēṣṭhī prajābhyaḥ |
tēnābhyō mahā āvāhat |
amṛtaṃ martyābhyaḥ |
prajāmanu prajāyasē |
tadu tē martyāmṛtam |
yēnā māsā ardhamāsāḥ |
rtavaḥ parivathsarāḥ |
yēnā tē tē prajāpatē |
ijānasya nyavārtayanṇ || 26 ||

tēnāhamasya brahmaṇā |
nivārtayāmi jīvasē |
agnistigmēnā śōciṣā |
tapa ākrāntamuṣṇihā |
śirastapasyāhitam |
vaiśvānarasya tējāsā |

ṛtēnāsyā nivārtayē |
satyēna parivartayē |
tapāsā'syānūvartayē |
śivēnāsyōpāvartayē |
śāgmēnāsyābhivartayē |
tadṛtaṃ tathsatyam |
tadvratam tacchakēyam |
tēnā śakēyaṃ tēnā rādhyāsam || 27 ||

parivartayē saḥābhirvartaya uṣṇihā rādhyāsam
nyavartayanupāvartayē caṭvāri ca || 5 ||

dēvā vai yadyajñē'kūrvata |
tadasūrā akurvata |
tē'sūrā ūrdhvaṃ pṛṣṭhēbhyō nāpāśyanṇ |
tē kēśānagrē'vapanta |
athā śmaśrūṇi |
athōpapakṣau |
tatastē'vāñca āyanṇ |
parā'bhavanṇ |
yasyaivaṃ vapānti |
avānēti || 28 ||

athō paraiva bhāvati |
athā dēvā ūrdhvaṃ pṛṣṭhēbhyō'paśyanṇ |
ta ūpapakṣāvagrē'vapanta |
athā śmaśrūṇi |
athā kēśāṇ |
tatastē'bhavanṇ |
suvargaṃ lōkamāyanṇ |
yasyaivaṃ vapanti |
bhavātyātmanā |
athō suvargaṃ lōkamēti || 29 ||

athaitanmanūrvaptrē mithuṇamāpaśyat |
sa śmaśrūṇyagrē'vapata |
athōpapakṣau |
athā kēśāṇ |
tatō vai sa prājāyata prajayā paśubhiḥ |
yasyaivaṃ vapanti |
pra prajayā paśubhirmithuṇairjāyatē |
dēvāsuraḥ saṃyattā āsanṇ |
tē saṃvathsarē vyāyācchanta |
tāndēvāścāturmāsyairēvābhi prāyuñjata || 30 ||

vaiśvadēvēnā' caturō māsō'vr̥ṇjatēndrarājānaḥ |
tāñchīrṣanni cāvartayanta pari ca |
varuṇapraghāsaiścaturō māsō'vr̥ṇjata
varuṇarājānaḥ |
tāñchīrṣanni cāvartayanta pari ca |
sākamēdhaiścaturō māsō'vr̥ṇjata
sōmarājānaḥ |
tāñchīrṣanni cāvartayanta pari ca |
yā saṁvathsara upajīvā''sīt |
tāmēṣāmvr̥ṇjata |
tatō dēvā abhavanṇ |
parā'surāḥ || 31 ||

ya ēvaṁ vidvāgścāturmāsyairyajatē |
bhrātr̥vyasyaiva māsō vr̥ktvā |
śīrṣanni ca vartayatē pari ca |
yaisā saṁvathsara upajīvā |
vr̥ñktē tām bhrātr̥vyasya |
kṣudhā'sya bhrātr̥vyāḥ parābhavati |
lōhitāyasēna nivartayatē |
yadvā imāmagñir̥ṣṭāvāgātē nivartayāti |

ētaḍēvainaḡ rūpaṃ kṛtvā nivārtayati |
sā tataḥ śvaḥ śvō bhūyaśī bhavāntyēti || 32 ||

prajāyatē |
ya ēvaṃ vidvānlōhitāyasēnā nivārtayātē |
ētaḍēva rūpaṃ kṛtvā nivārtayātē |
sa tataḥ śvaḥ śvō bhūyānbhavānnēti |
praiva jāyatē |
trēṇyā śalalyā nivārtayēta |
trīṇitrīṇi vai dēvānāmṛddhāni |
trīṇi chandāḡsi |
trīṇi savānāni |
traya imē lōkāḥ || 33 ||

ṛddhyāmēva tadvīrya ēṣu lōkēṣu pratitiṣṭhati |
yaccāturmāsyayājyātmanō nāvadyēt |
dēvēbhya āvr̥ścyēta |
catṛṣu catṛṣu māsēṣu nivārtayēta |
parōkṣāmēva taddēvēbhya
ātmanō'vadyatyanāvrasakāya |
dēvānāṃ vā ēṣa ānītaḥ |
yaścāturmāsyayājī |

ya ēvaṃ vidvānni ca vartayatē pari ca |
dēvatā ēvāpyēti |
nāsyā rudrah prajāṃ paśūnabhi mānyatē || 34 ||

ētyētyayuñjatāsūrā eti lōkā mānyatē || 6 ||

‡ āyūṣah prāṇaḡ santānu |
prāṇādāpānaḡ santānu |
apānādvyānaḡ santānu |
vyānāccakṣuḡ santānu |
cakṣuṣah śrōtraḡ santānu |
śrōtrānmanaḡ santānu |
manāsō vācaḡ santānu |
vāca ātmānaḡ santānu |
ātmanaḡ pṛthivīḡ santānu |
pṛthivyā antarikṣaḡ santānu |
antarikṣāddivaḡ santānu |
divaḡ suvaḡ santānu || 35 ||

antarikṣaḡ santānu dvē ca || 7 ||

indrō dadhīcō aṣṭhabhiḡ |
vṛtrānyapratīṣkutaḡ |
jaghānā navatīrnavaḡ |

icchannaśvāsyā yacchiraḥ |
parvatēṣvapāśritam |
tavidaccharyaṇāvati |
atrāha gōramānvata |
nāma tvaṣṭurapīcyām |
itthā candramāsō grhē |
indramidgāthinō brhat || 36 ||

indrāmārkēbhirarṇiḥ |
indraṃ vāṇīranūṣata |
indra iddharyōḥ sacā |
sammiśla āvacō yujā |
indrō vajrī hiraṇyayaḥ |
indrō dīrghāya cakṣāsē |
ā sūryaḡ rōhayaddivi |
vi gōbhīradrimairayat |
indra vājēṣu nō ava |
sahasrapradhanēṣu ca || 37 ||

ugra ugrābhirūtibhiḥ |
tamindraṃ vājayāmasi |
mahē vṛtrāya hantāvē |

sa vṛṣā vṛṣabhō bhūvat |
indraḥ sa dāmanē kṛtaḥ |
ōjīṣṭhaḥ sa balē hitaḥ |
dyumnī ślōkī sa saumyaḥ |
girā vajrō na sambhṛtaḥ |
sabalō anāpacyutaḥ |
vavakṣuruḡrō astṛtaḥ || 38 ||

brhaccāstṛtaḥ || 8 ||

dēvāsuraḥ samyattā āsanṇ |
sa prajāpātirindrāṃ jyēṣṭham puṭramapa nyādhatta |
nēdēnaṃmasūrā baliyāg sō'hananniti |
praḥrādō ha vai kāyādhavaḥ |
virōcānagg svam puṭramapa nyādhatta |
nēdēnaṃ dēvā ahananniti |
tē dēvaḥ prajāpātimumapasamētyōcuḥ |
nārājakāsyā yuddhamasti |
indrāmanvicchāmēti |
taṃ yajñakṛatubhīranvaicchanṇ || 39 ||

taṃ yajñakṛatubhīrnānvāvindanṇ |
tamiṣṭibhīranvaicchanṇ |

tamiṣṭibhiranvāvindanṇ |
tadiṣṭināmiṣṭitvam |
ēṣṭayō ha vai nāmā |
tā iṣṭaya ityācākṣatē parōkṣēṇa |
parōkṣāpriyā iva hi dēvāḥ |
tasmā ētamāgnāvaiṣṇavamēkādaśakapālaṃ
dīkṣaṇīyaṃ nirāvapanṇ |
tadāpadrutyātanvata |
tānpātnīsaṃyājānta upānayanṇ || 40 ||

tē tadāntamēva kṛtvōdādravanṇ |
tē prāyaṇīyamābhi sāmārōhanṇ |
tadāpadrutyātanvata |
tāñchaṃyvantā upānayanṇ |
tē tadāntamēva kṛtvōdādravanṇ |
ta ātithyamābhi sāmārōhanṇ |
tadāpadrutyātanvata |
tānidāntā upānayanṇ |
tē tadāntamēva kṛtvōdādravanṇ |
tasmādētā ētadāntā iṣṭayaḥ santiṣṭhantē || 41 ||

ēvaḡ hi dēvā akurvata |
iti dēvā akurvata |
ityu vai mānuṣyāḥ kurvatē |
tē dēvā ūcuḥ |
yadvā idamuccairyajñēna carāma |
tannō'surāḥ pāpmā'nūvindanti |
upāḡsūpasadā carāma |
tathā nō'surāḥ pāpmā nānūvēthsyantīti |
ta upāḡsūpasadāmatanvata |
tīra ēva sāmīdhēnīraṇūcyā || 42 ||

sruvēṇāghāramāghāryā |
tīraḥ parācīrāhūtīrḥutvā |
sruvēṇōpasadāṃ juhāvāñcākruḥ |
ugraṃ vacō apāvadhīm tvēṣaṃ vacō
apāvadhīg svāhēti |
aśanayāpipāsē ha vā ugraṃ vacāḥ |
ēnaśca vairāhatyaṃ ca tvēṣaṃ vacāḥ |
ētaḡ ha vāva taccaturdhā viḥitaṃ pāpmānaṃ dēvā
apājaghnirē |
tathō ēvaitadēvaṃ vidyajāmānaḥ |

tisra ēva sāmīdhēnīraṇūcyā |
sruvēṅāghāramāghāryā || 43 ||

tisraḥ parācīrāhūtīrḥtvā |
sruvēṅōpasadāṃ juhōti |
ugraṃ vacō apāvadhīm tvēṣaṃ vacō
apāvadhīg svāhēti |
aśanayāpipāsē ha vā ugraṃ vacāḥ |
ēnaśca vairāhatyaṃ ca tvēṣaṃ vacāḥ |
ētamēva taccaturdhā vihitāṃ
pāpmānaṃ yajamānō'pāhatē |
tē'bhīniyaivāhaḥ paśumā'labhanta |
ahna ēva taddēvā avartim pāpmānaṃ
mṛtyumapājagnirē |
tēnābhīniyēva rātrēḥ prācaranṇ |
rātriyā ēva taddēvā avartim pāpmānaṃ
mṛtyumapājagnirē || 44 ||

tasmādabhīniyaivāhaḥ paśumālabhēta |
ahna ēva tadyajamānō'vartim pāpmānaṃ
bhrātrīvyānapānūdatē |
tēnābhīniyēva rātrēḥ prācarēt |

rātriyā ēva tadyajāmānō'vartim pāpmānaṃ

bhrātr̥vyānapānūdatē |

sa ēṣa upavasathiyē'hāndvidēvatyaḥ

paśurālabhyatē |

dvayaṃ vā asminlōkē yajāmānaḥ |

asthi ca māḡsaṃ ca |

asthi caiva tēna māḡsaṃ ca yajāmānaḥ

saggskurutē |

tā vā ētāḥ pañca dēvatāḥ |

agnīṣōmāvagnirmitrāvaruṇau || 45 ||

pañcapañcī vai yajāmānaḥ |

tvaṃmāḡ saggsnāvā'sthi majjā |

ētameva tatpañcadhā vihitamātmānaṃ

varuṇapāśānuñcati |

bhēṣajatāyai nirvaruṇatvāyā |

taḡ saptabhiśchandōbhiḥ prātarāhvayaṇṇ |

tasmāthsapta caturuttarāṇi chandāḡsi

prātaranuvākē'nūcyantē |

tamētayōpasamētyōpāsīdanṇ |

upāsmāi gāyatā nara itī |

tasmādētayā bahiṣpavamāna upasadyaḥ || 46 ||

aicchananayaggstīṣṭhantē'nūcyānūcyā sruvēṅghāramāghārya
rātriyā ēva taddēvā avartim pāpmānam mṛtyumapājaghnrē
mītrāvaruṇau navā ca || 9 ||

dēvā yajāmānō dēvā dēvā yajāmānō yajāmānō'labhanta
prācāranlabhēta pracārēdālabhantālabhēta mṛtyumapājaghnrē
bhrātrvyānṇ ||

sa sāmudra uttarataḥ prājvaladbhūmyantēnā |
ēṣa vāva sa sāmudraḥ |
yaccātvālah |
ēṣa ū vēva sa bhūmyantaḥ |
yadvēdyantaḥ |
tadētattrīśalam tripūruṣam |
tasmāttam trivīṣṭam khaṇanti |
sa sūvarṇarajatābhyām kuśībhyām
parigrhīta āsīt |
tam yadasyā adhyajanāyanṇ |
tasmādādityaḥ || 47 ||

atha yathsūvarṇarajatābhyām kuśībhyām
parigrhīta āsīt |
sā'syā kauśikatā |
tam trivṛtā'bhi prāstuvata |

taṃ triṽṛtā''dādata |
taṃ triṽṛtā''hāraṇṇ |
yāvātī triṽṛtō mātrā |
taṃ pañcadaśēnābhi prāstuvata |
taṃ pañcadaśēnādādata |
taṃ pañcadaśēnāhāraṇṇ |
yāvātī pañcadaśasya mātrā || 48 ||

taḡ saptadaśēnābhi prāstuvata |
taḡ saptadaśēnādādata |
taḡ saptadaśēnāhāraṇṇ |
yāvātī saptadaśasya mātrā |
tasya saptadaśēnā hriyamāṇasya
tējō harō'patat |
tamēkaviḡśēnābhi prāstuvata |
tamēkaviḡśēnādādata |
tamēkaviḡśēnāhāraṇṇ |
yāvatyēkaviḡśasya mātrā |
tē yattriṽṛtā stuvatē || 49 ||

triṽṛtaiva tadyajāmāṇamādādatē |
taṃ triṽṛtaiva hāraṇṇ |

yāvātī trivṛtō mātrāḥ |
agnirvai trivṛt |
yāvadvā agnērdahātō dhūma udētyānu vyēti |
tāvātī trivṛtō mātrāḥ |
agnērēvainaṃ tat |
mātrāḡ sāyujyaḡ salōkatām gamayanti |
atha yatpañcadaśēnā stuvatē |
pañcadaśēnaiva tadyajāmānamādādatē || 50 ||

taṃ pañcadaśēnaiva hāranti |
yāvātī pañcadaśasya mātrāḥ |
candramā vai pañcadaśaḥ |
ēṣa hi pañcadaśyāmāpakṣīyatē |
pañcadaśyāmāpūryatē |
candramāsa ēvainaṃ tat |
mātrāḡ sāyujyaḡ salōkatām gamayanti |
atha yathsaptadaśēnā stuvatē |
saptadaśēnaiva tadyajāmānamādādatē |
taḡ saptadaśēnaiva hāranti || 51 ||

yāvātī saptadaśasya mātrāḥ |
prajāpatirvai saptadaśaḥ |

prajāpatērēvainaṃ tat |
mātrāḡ sāyujyaḡ salōkatām gamayanti |
atha yadēkaviḡśēnā stuvatē |
ēkaviḡśēnaiva tadyajamānamādādatē |
tamēkaviḡśēnaiva hāranti |
yāvatyēkaviḡśasya mātrā |
asau vā āditya ēkaviḡśaḥ |
ādityasyaivainaṃ tat || 52 ||

mātrāḡ sāyujyaḡ salōkatām gamayanti |
tē kuśyaū |
vyāghnanṇ |
tē ahōrātrē abhavatām |
ahārēva suvarṇā bhavat |
rajatā rātriḥ |
sa yadāditya udēti |
ētāmēva tathasuvarṇām kuśīmanu samēti |
atha yadāstamēti |
ētāmēva tatrajatām kuśīmanu samviśati |
praḥrādō ha vai kāyādhavaḥ |
virōcānagg svam puṭramudāsyat |

sa prādarō'bhavat |

tasmātpradarādūḍakam nācāmēt || 53 ||

ādityah pañcadaśasya mātrā stuvatē pañcadaśēnaiva

tadyajāmānamādādatē saptadaśēnaiva hārantyādityasyaivainaṃ

tadviśati caṭvāri ca || 10 ||

yē vai caṭvārah stōmāḥ |

kṛtam tat |

atha yē pañca |

kaliḥ saḥ |

tasmāccatuṣṭōmah |

taccatuṣṭōmasya catuṣṭōmatvam |

tadāhuḥ |

kaṭamāni tāni jyōtīḡṣi |

ya ētasya stōmā iti |

trivṛtpañcadaśah saptadaśa ēkaviḡśah || 54 ||

ētāni vāva tāni jyōtīḡṣi |

ya ētasya stōmāḥ |

sō'bravīt |

saptadaśēnā hriyamāṇō vyalēśiḥ |

bhiṣajyatāmēti |

tamaśvinau dhānābhirabhiṣajyatām |
pūṣā kārambhēṇā |
bhārātī parivāpēṇā |
mītrāvaruṇau payasyāyā |
tadāhuḥ || 55 ||

yadaśvibhyāṃ dhānāḥ |
pūṣṇaḥ kārambhaḥ |
bhārātyai parivāpaḥ |
mītrāvaruṇayōḥ payasyā'thā |
kasmādētēṣāḡ haṁviṣāmindrāmēva yajantīti |
ētā hyēnaṃ dēvatā itī brūyāt |
ētairhaṁvirbhirabhiṣajyaggstasmāditi |
taṃ vasāvō'ṣṭākāpālēna prātassavanē'bhiṣajyanṇ |
ruḍrā ēkādaśakapālēna mādhyaṅdinē savanē |
viśvē dēvā dvādaśakapālēna tṛtīyasavanē || 56 ||

sa yadaṣṭākāpālānprātassavanē kuryāt |
ēkādaśa kapālānmādhyāṅdinē savanē |
dvādaśakapālāgstrtīyasavanē |
vilōmaḥ tadyajñasya kriyēta |
ēkādaśakapālānēva prātassavanē kuryāt |

ēkādaśakapālānmādhyāndinē savānē |
ēkādaśakapālāgstrīyasavānē |
yajñasyā salōmatvāyā |
tadāhuḥ |
yadvasūnām prātassavaṇam |
rudrāṇām mādhyāndināg savānam |
viśvēśām dēvānām trīyasavaṇam |
atha kasmādētēśāg haṁṣāmindramēva
yajantīti |
ētā hyēnaṁ dēvatā iti brūyāt |
ētairḥavirbhīrabhiṣajyaggstasmāditi || 57 ||

ēkaviṅśa āhustrīyasavānē prātaḥ savānaṁ pañca ca || 11 ||

tasyā vācō'vapādādābibhayuḥ |
tamētēṣu saptasu chandāssvaśrayanṇ |
yadaśrayanṇ |
tacchrāyantīyasya śrāyantīyatvam |
yadavārayanṇ |
tadvāravantīyasya vāravantīyatvam |
tasyā vāca ēvāvapādādābibhayuḥ |
tasmā ētāni sapta caturuttarāṇi

chandāgsyupādadhuh |
tēṣāmati trīṇyāricyanta |
na trīṇyudābhavanṇ || 58 ||

sa br̥haṭīmēvāspṛśat |
dvābhyāmakṣarābhyām |
ahōrātrābhyāmēva |
tadāhuh |
kaṭamā sā dēvākṣarā br̥haṭī |
yasyām tatpratyatiṣṭhat |
dvādaśa paurṇamāsyah |
dvādaśāṣṭakāḥ |
dvādaśāmāvāsyāḥ |
ēṣā vāva sā dēvākṣarā br̥haṭī || 59 ||

yasyām tatpratyatiṣṭhaditi |
yāni ca chandāgsyatyaricyanta |
yāni ca nōdabhavanṇ |
tāni nirvīryāni hīnānyāmanyanta |
sā'brāvīdbṛhaṭī |
māmēva bhūtvā |
māmupa saggśrayatēti |

ca₂turbhira₂kṣara₂ira₂nuṣṭu₂gbr̥ha₂tīm nōdābhavat |
ca₂turbhira₂kṣara₂iḥ pa₂ṅktirbr̥ha₂tīmatyāricyata |
tasyāmētāni ca₂tvāryakṣara₂ṅyapacchidyādadhāt || 60 ||

tē br̥ha₂tī ēva bhūtvā |
br̥ha₂tīmupa₂ samāśrayatām |
aṣṭābhira₂kṣara₂iruṣṇigbr̥ha₂tīm nōdābhavat |
aṣṭābhira₂kṣara₂iṣṭiṣṭu₂gbr̥ha₂tīmatyāricyata |
tasyāmētānyaṣṭāvākṣara₂ṅyapacchidyādadhāt |
tē br̥ha₂tī ēva bhūtvā |
br̥ha₂tīmupa₂ samāśrayatām |
dvādaśabhira₂kṣara₂irgāyatrī br̥ha₂tīm nōdābhavat |
dvādaśabhira₂kṣara₂irjagatī br̥ha₂tīmatyāricyata |
tasyāmētāni dvādaśākṣara₂ṅyapacchidyādadhāt || 61 ||

tē br̥ha₂tī ēva bhūtvā |
br̥ha₂tīmupa₂ samāśrayatām |
sō'bravītprajāpatiḥ |
chandāḡṣi rathō mē bhavata |
yuṣmābhira₂hamētamadhvāna₂manu sañcārāṅīti |
tasyā gāyatrī ca jagatī ca pakṣāvabhavatām |
uṣṇikcā triṣṭupca praṣṭyaū |

anuṣṭupcā pañktiśca dhuryauḥ |
br̥h̥atyēvōddhirābhavat |
sa ētaṃ chāndōrathamāsthāya |
ētamadhvānaṃ samācarat |
ētaḡ ha vai chāndōrathamāsthāya |
ētamadhvānaṃ sañcarati |
yēnaiṣa ētathsañcarati |
ya ēvaṃ vidvānsōmēna yajātē |
ya u cainamēvaṃ vēdā || 62 ||

abhavanvāva sā dēvākṣarā br̥h̥atyādadhāddvādaśākṣarānya -
pacchidyādadhādā sthāya ṣaṭcā || 12 ||

agnēḥ kṛttikā yatpuṇyāṃ dēvasyā saviturbrāhmavādinaḥ katyṛtamēva
dēvā vā āyuṣaḥ prāṇamindrō dadhīcō dēvāsuraḥ sa prajāpātiḥ
sa sāmudrō yē vai catvāraṣṭasyāvācō dvādaśa || 12 ||

agnēḥ kṛttikā dēvagr̥hā ṛtamēva vaiśvadēvēna tē tadantaṃ tam
pañcadaśēna tē br̥h̥atī ēva dviṣaṣṭiḥ ||

agnēḥ kṛttikā ya u cainamēvaṃ vēdā ||

|| hariḥ o(3)m ||

|| iti kṛṣṇayajurvedīya taittirīya brāhmaṇē prathamāṣṭakē pañcamah
praśnaḥ samāptaḥ ||